

Bachelor of Arts (B.A.) Third Semester Examination

MARATHI

(Compulsory)

(Other Language)

वेळ — तीन तास]

[एकूण गुण — 80

सूचना :— (1) पाचही प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

(2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. ताराबाई शिंदे यांच्या 'स्त्री-पुरुष तुलना' या पाठाद्वारे स्त्रीविषयक दृष्टिकोन स्पष्ट करा. 16

किंवा

एक यशस्वी वक्ता म्हणून आचार्य अत्रे यांची जडणघडण कशी झाली ते सविस्तर स्पष्ट करा.

2. मोरोपंताच्या 'केकावली' या कवितेचे रसग्रहण करा. 16

किंवा

कवी यशवंत यांनी 'फडकते तुझे तेथेच निशाण !' या कवितेद्वारे शेतकऱ्यांच्या वास्तव परिस्थितीचे वर्णन कसे केले आहे ? स्पष्ट करा.

3. पुढीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी शंभर शब्दांत लिहा :— 16

गट—अ

(क) 'रुंभण्याचा दृष्टांत' या लीळेद्वारे सूचित होणारा निष्कर्ष स्पष्ट करा.

(ख) 'यशस्वी वक्ता होण्यासारखा आनंद नाही या आयुष्यात' असे आचार्य प्र. के. अत्रे का म्हणतात ?

(ग) राम जोशी 'भगवंत भुकेला भक्तीचा पाहुणा' असे का म्हणतात ?

(घ) 'काळी माती काळे रान मला मीही दिसत नाही ?' असे कवी अनिल का म्हणतात ?

किंवा

गट—ब

(च) दादासाहेब खापर्डे यांच्या वक्तृत्वाची कोणती वैशिष्ट्ये आचार्य अत्रे यांनी सांगितली आहेत ?

(छ) ताराबाईंनी कोणत्या पारंपरिक स्त्रीधर्माला विरोध केला ?

(ज) 'कलंक मतिचा झडो, विषय सर्वथा नावडो' असे मोरोपंत का म्हणतात ?

(झ) शेतकऱ्यांच्या मुलांविषयी कवी यशवंत यांनी काय म्हटले आहे ?

4. पुढीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे शंभर शब्दांत लिहा :— 16

गट—क

(त) इतिवृत्त लिहिताना नेमकी कोणती काळजी घेतली पाहिजे ?

(थ) अहवालात्मक इतिवृत्ताचे स्वरूप सांगा ?

(द) 'बातमी' यावर टीप लिहा.

(ध) आकाशवाणी आणि चित्रवाणी यातील बातम्याचे लेखन कसे असावे ?

किंवा

- (प) इतिवृत्तलेखनाची पद्धती स्पष्ट करा.
- (फ) इतिवृत्ताचे प्रकार सांगून त्याविषयी विवेचन करा.
- (ब) बातमी लेखन करताना वार्ताहराने कोणती पथ्ये पाळावीत ?
- (भ) 'बातमी' मिळविणे ही एक कला आहे, स्पष्ट करा.

5. सर्व प्रश्नांची उत्तरे संक्षिप्त स्वरूपात लिहा :—

16

- (1) रूभणेयाच्या दृष्टांतातील 'दाष्टान्तिक' स्पष्ट करा.
- (2) आचार्य प्र. के. अत्रे यांच्या पहिल्या व्याख्यानाचे वर्णन करा.
- (3) 'नामा म्हणे अवघे विठ्ठलची जाले' असे नामदेव का म्हणतात ?
- (4) मोरोपंत परमेश्वराला कोणत्या स्वरूपाची विनवणी करताना दिसतात ?
- (5) 'इतिवृत्त' वा 'नोंदी' म्हणजे नेमके काय ?
- (6) वर्णनात्मक इतिवृत्ताचे स्वरूप विशद करा.
- (7) 'वृत्तपत्रे व नियतकालिके' यातील फरक स्पष्ट करा.
- (8) बातमीतील भाषा कशी असावी ?